

DOZ-OAiK-6700/500/13[BS/59/13]

ZA ZYBOTNYM
POTWIERDZENIEM ODBIORU

Decyzja

Po rozpatrzeniu odwołania Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce, z siedzibą w Warszawie przy Pl. Grzybowski 12/16, reprezentowanego przez r. rp. Adama Brzozowskiego i r. rp. Remigiusza Kmiołka, z dnia 17.04.2013 r. (data wpływu: 26.04.2013 r.), od decyzji Stołecznego Konserwatora Zabytków, działającego z upoważnienia Prezydenta m. st. Warszawy, Nr 582N/13 z dnia 29.03.2013 r., znak: KZ.IAU.4120.731.2013.DSZ, *odmawiającej pozwolenia wyżej wymienionemu na prace budowlane polegające na rozbiórce budynku Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce i Teatru Żydowskiego, zlokalizowanego przy Placu Grzybowski 12/16 w Warszawie* – działając na podstawie art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 89 pkt 1 i art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, ze zm.) oraz art. 17 pkt 2, art. 127 § 2 i art. 138 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego,

orzekam:

- **uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.**

Uzasadnienie

Jak wynika z akt sprawy, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, z siedzibą w Warszawie przy Pl. Grzybowski 12/16, reprezentowane przez Pawła Struga (pełnomocnictwo z dnia 11.02.2013 r.), zwróciło się do Stołecznego Konserwatora Zabytków z wnioskiem z dnia 21.02.2013 r. o wydanie pozwolenia na rozbiórkę budynku zlokalizowanego w Warszawie przy Pl. Grzybowski, dz. nr ew. 16. Do wniosku dołączony został „Projekt budowlany rozbiórki obiektu wraz z inwentaryzacją do celów rozbiórkowych na działce nr 16, obręb 5-03-06 przy Placu Grzybowski 12/16 w Warszawie”, opracowany przez „PROJEKT” PBPA sp. z o. o., we wrześniu 2012 r.

Stołeczny Konserwator Zabytków decyzją Nr 582N/13 z dnia 29.03.2013 r., znak: KZ.IAU.4120.731.2013.DSZ, nie pozwolił na powyższe prace.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, reprezentowane przez r. rp. Adama Brzozowskiego i r. rp. Remigiusza Kmiołka, w ustawowym terminie złożyło odwołanie od powyższej decyzji organu pierwszej instancji, uzupełnione pismem z dnia 11.07.2013 r.

W toku postępowania odwoławczego ustalono, co następuje.

Materialnoprawną podstawę rozpatrywanego orzeczenia stanowi art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Kompetencje organu ochrony zabytków do orzekania w przedmiotowej sprawie wynikają z faktu, że wnioskowany do rozbiórki budynek położony jest na obszarze wpisanego do rejestru zabytków założenia urbanistycznego Placu Grzybowskiego, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-169 decyzją Konserwatora m. st. Warszawy z dnia 1.07.1965 r., ze względu na wartość historyczną i zabytkową.

W niniejszej sprawie, Stołeczny Konserwator Zabytków w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji stwierdził, że „wpis do rejestru zabytków układu urbanistycznego Placu Grzybowskiego oznacza objęcie ochroną konserwatorską istniejącej zabudowy (w tym gabarytów, formy i wyglądu elewacji istniejących obiektów), a także relacji przestrzennych w jego wnętrzu oraz czytelnych powiązań widokowych pomiędzy jego poszczególnymi elementami”. Organ pierwszej instancji odmawiając pozwolenia na rozbiórkę przedmiotowego budynku wskazał, że „bryła Teatru Żydowskiego została umiejętnie wkomponowana w zachowany historyczny układ Placu, poprzez dostosowanie formy i gabarytu do zabytkowej zabudowy pierzei; wyburzenie obiektu wpłynęłoby więc negatywnie na czytelność ukształtowanego historycznie, zachowanego i chronionego układu kompozycyjnego Placu Grzybowskiego, o określonym kształcie i punktach odniesienia, o znaczeniu architektonicznym i symbolicznym (...); wyburzenie budynku przyczyni się do zubożenia wartości całego założenia Placu Grzybowskiego, jako przestrzeni miejskiej, stanowiącej ważny punkt w topografii i historii stolicy”.

Zdaniem organu odwoławczego, z powyższą argumentacją organu pierwszej instancji nie sposób się zgodzić.

Trzeba przyjąć, że objęcie ochroną konserwatorską układu urbanistycznego nie oznacza samo przez się, że ochrona ta rozciąga się na wszystkie poszczególne obiekty tego układu, tylko powinna być adekwatna i wynikać z roli pełnionej przez obiekt w układzie. Choć autentyzm obiektu jest warunkiem koniecznym do ustanowienia jego ochrony, nie jest to - jako jedyny walor - jedynym kryterium, wystarczającym do nałożenia na właściciela nieruchomości daleko idących ograniczeń. Nie każdy bowiem obiekt, nawet pochodzący z okresu powstania układu urbanistycznego będzie obiektem cennym i wartym zachowania, bez względu na jego stan techniczny. Prowadzi to do wniosku, że poszczególne elementy zabudowy, nie prezentujące większych wartości architektonicznych, historycznych bądź naukowych, mogą podlegać wymianie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, trzeba wskazać, że podstawowe znaczenie ma fakt, zasadnie podkreślany przez Skarżącego w odwołaniu, iż założenie urbanistyczne Placu Grzybowskiego zostało objęte ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków w roku 1965, a zatem w czasie, gdy wnioskowany do rozbiórki budynek jeszcze nie istniał. Jak bowiem niezbicie wynika ze znajdującej się w aktach sprawy „Karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa”, omawiany budynek został ukończony w stanie surowym w roku 1968, a oddany do użytku w 1970 r. Okoliczność ta, świadcząca o tym, że przedmiotowy obiekt nie może być chroniony na mocy ww. decyzji z dnia 1.07.1965 r., jako część zabytkowego założenia Placu Grzybowskiego, została jednak całkowicie zignorowana przez organ pierwszej instancji.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że powodem wydania odmowy pozwolenia na rozbiórkę budynku nie może być jego umieszczenie na liście dóbr kultury współczesnej, sporządzonej przez Warszawski Oddział SARP-u.

Dodatkowo trzeba zauważyć, że Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków postanowieniem Nr 433/12 z dnia 26.09.2012 r., znak: WD.5130.1.19.2012, odmówił wszczęcia postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków – zgodnie z treścią wniosku –

„zespołu urbanistyczno- architektonicznego składającego się z Placu Grzybowskiego, skweru i budynków stanowiących dowód istnienia w Warszawie Centrum kultury żydowskiej, zarówno przed II wojną światową jaki i po jej zakończeniu” – teren oznaczony na załączniku do wniosku; zespół tworzą: Synagoga Nożyków, 1898-1902; budynek administracyjno-biurowy, 1883, 1929-31(ul. Twarda 6); budynek Teatru Żydowskiego, 1967 (plac Grzybowski12/16); Plac Grzybowski, XVII w. oraz skwer i zieleniec wokół synagogi, XIX/XX w. Z uzasadnienia ww. postanowienia wynika, że Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków dokonał oceny przedmiotowego terenu pod kątem posiadanych wartości artystycznych, historycznych i naukowych, a zatem dokonał ustalenia czy obiekt może być uznany za zabytek w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13.06.2013 r., znak: DOZ-OAiK-6700/1298-2/12[KS].

Reasumując powyższe ustalenia, w ocenie organu odwoławczego w omawianej sprawie niezbędne jest przeprowadzenie przez Stołecznego Konserwatora Zabytków ponownej analizy, z uwzględnieniem uwag organu odwoławczego, w celu jednoznacznego określenia wpływu planowanej inwestycji na chronione wartości układu urbanistycznego, a także przekonujące uzasadnienie swojego stanowiska, zgodnie z wymogami przepisu art. 107 § 3 Kpa.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w rozstrzygnięciu

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku postępowania.

Strona, która uważałaby, że decyzja ta narusza prawo, może zgodnie z przepisem art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270), wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Otrzymują:

- ① r.rp. Adam Brzozowski, pełnomocnik Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce, Kancelaria Prawnicza sp. k., ul. Krakowskie Przedmieście 4/6; 00-333 Warszawa
2. Stołeczny Konserwator Zabytków
3. a/a

Do wiadomości:

1. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

MINISTERSTWO KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
DEPARTAMENT WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ
ul. Miodowa 10, 00-613 Warszawa
00-071 Warszawa

R

W P L Y N R . . C

1 1 WRZ. 2013

(00)659007731684563828

(00)659007731684563828

OLGA
Ul. Miodowa 10, 00-613 Warszawa
00-333 Warszawa

POTWIERDZENIEM ODBIORU

Adam Brzozowski
peł. Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego
Żydów w Polsce Kancelaria Praw, sp. k
ul. Krakowskie Przedmieście 4/6
00-333 Warszawa

DOZ-OAIK-67/00500/13/BS/59/131

105